

Панченко В. В.

кандидат юридичних наук,

асистент кафедри земельного та аграрного права

Національного юридичного університету

імені Ярослава Мудрого

ДЕЯКІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ КРОКИ ЩОДО СПРИЯННЯ ЗАЛУЧЕННЮ ПРИВАТНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Збалансування сприятливого клімату та наявних природних ресурсів, враховуючи родючі чорноземи, в Україні є підґрунтям сталого потужного потенціалу підвищення врожайності та рівня продуктивності сільськогосподарського виробництва. При цьому низький рівень інвестицій у сільське господарство не дозволяє забезпечити підвищення продуктивності сільськогосподарського виробництва, що негативно впливає на загальний рівень продуктивності українського товаровиробника як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, хоча за наявністю належних організаційно-правових умов виробничий та експортний потенціал сільськогосподарських товаровиробників спроможний зробити вагомий внесок щодо розвитку сільської місцевості та економіки держави в цілому.

– Незважаючи на збільшення з 2000 року обсягів інвестицій у сільське господарство, вже з 2014 року спостерігається стриман-

ня зростання рівня експорту у зв'язку з переважно високою рентабельністю сільськогосподарського виробництва та незначним обсягом залучення інвестицій у сільське господарство, в тому числі приватних інвестицій. Це пов'язано з підвищенням ризиків для інвесторів з причин недосконалої ринкової інфраструктури, складної процедури отримання державної підтримки, невизначеності введення в обіг земель сільськогосподарського призначення та несприятливого інвестиційного клімату України. Таке зменшення обсягів інвестицій призвело до неможливості активного розвитку сільськогосподарського виробництва зі створенням нових або розширенням наявних виробничих потужностей задля досягнення виробниками світових стандартів якості продукції та технологій сільськогосподарського виробництва.

Одним з кроків щодо забезпечення сприятливих організаційно-правових умов для інвесторів в сільському господарстві було прийняття Стратегії сприяння залученню приватних інвестицій у сільське господарство на період до 2023 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 року, реалізація положень якої сприятиме забезпеченню національної продовольчої безпеки, поліпшенню якості харчування, сталому розвитку сільського господарства, повній і продуктивній зайнятості населення в сільському господарстві.

Підґрунтям даної Стратегії стали «глобальні цілі», визначені Порядком денним сталого розвитку на період до 2030 року, ухваленим 25 вересня 2015 року в Нью-Йорку на саміті сталого розвитку, де основний заклик до дій був спрямований на подолання бідності, екологічний захист планети, забезпечення миру і добробуту у світі. Позитивний результат таких закликів значною мірою залежить від балансування цілями як підтримки економічного зростання, конкурентоспроможності товаровиробників, так і забезпечення екологічної безпеки та зменшення соціальної нерівності.

Тобто, невід'ємні права людини на життя і повноцінний розвиток і є основою сталого розвитку, яка і була закладена до нової української системи взаємоузгоджених управлінських заходів, спрямованих на формування суспільних відносин на засадах довіри, солідарності, рівності людей, безпечності навколишнього середовища щодо реалізації цілей вищезазначеної Стратегії. Інте-

грація таких соціально-економічних перетворень на національному рівні в Україні повинна забезпечити можливості до глобального партнерства, гарантуючи макроекономічну стабільність, екологічний баланс та соціальну згуртованість.

Наступним кроком, вже направленим на реалізацію цілей Стратегії, було підписання Угоди про позику між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку щодо проекту «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство України». Метою цього системного проекту є підвищення ефективності сільського господарства України через зростання участі приватного сектора, зокрема, малих і середніх сільськогосподарських підприємств як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках шляхом забезпечення належної політики підтримки галузі сільського господарства, підвищення прозорості використання державних сільськогосподарських земель тощо. Таким чином модернізація галузевої політики призведе до розширення можливостей конкурентоспроможності малих і середніх сільськогосподарських підприємств, що і є передумовою успішного розвитку сільського господарства. Це сприятиме розвитку трансграничної торгівлі та виконанню вимог на ринках експортної сільськогосподарської продукції українськими товаровиробниками.

Ще одним кроком на шляху виконання «глобальних цілей» сталого розвитку було прийняття Закону України від 31 березня 2020 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення», який передбачає формування правового підґрунтя для запровадження ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення, реалізуючи конституційні права громадян України та створюючи прозорі умови їх забезпечення.

Тільки належно складений організаційно-правовий алгоритм щодо реалізації завдань Стратегії та підвищення обізнаності власників (користувачів) земельних ділянок щодо прав на землю та способів їх захисту дозволить крок за кроком створити дієві, прозорі та узгоджені економіко-правові механізми забезпечення національної продовольчої безпеки та збільшення експорту сільськогосподарської продукції через збалансування економічної ефек-

Матеріали науково-практичної конференції (м. Харків, 22 травня 2020 року)

тивності та екологічної безпеки в галузі сільського господарства України. Це сприятиме як поліпшенню інвестиційного клімату, так і значному розширенню інвестиційних можливостей сільсько-сподарських товаровиробників.